

Yritysrahoituskysely 2015

Suomen Pankin
selvitykset ja raportit

Suomen Pankki

Sisällys

Esipuhe	3
1. Aineisto.....	4
2. Yritysten rahoituksen hallinta.....	5
3. Yritysten rahoitussuunnitelmat	7
4. Yritysten rahoitusongelmat.....	13
5. Luottojen ehdot ja hoitaminen.....	25
6. Vakuusvaatimukset	29
7. Julkisen yritysrahoituksen käyttö	33
8. Pääomasijoitusrahoituksen käyttö.....	35
9. Asiakasyritysten laskunmaksajat	39

LISÄTIETOJA KYSELYSTÄ:

Suomen Pankki
Jukka Vauhkonen
Vanhempi neuvonantaja
p. 010 831 2111
jukka.vauhkonen@bof.fi

Esipuhe

Suomen Pankki on selvittänyt Suomessa toimivien yritysten rahoituksen hankintaa ja hankinta-aikomuksia, rahoitusongelmia sekä rahoituksen saatavuutta ja ehtoja. Kysely pohjautuu Elinkeinoelämän Keskusliiton ja sen edeltäjien, työ- ja elinkeinoministeriön (aiemmin kauppa- ja teollisuusministeriön), Suomen Pankin ja muiden yhteistyökumppaneiden yhdessä aiemmin toteuttamiin yritysrahoituskyselyihin, joista edellinen toteutettiin vuonna 2013. Tämänkertaisen kyselyn aineiston keruusta vastasi IROResearch Oy.

Yritysrahoituskysely tuottaa ainutlaatuista tietoa yritysten rahoitustilanteesta sekä rahoituksen katvealueista, kehittämistarpeista ja muutostrendeistä. Yritysten rahoituksen riittävä saatavuus ja kohtuulliset ehdot sekä rahoitusvaihtoehtojen monipuolisuus ovat elintärkeitä yrityksille ja koko kansantaloudelle.

Kyselyn tuloksia raportoitaessa yritykset jaetaan henkilökunnan lukumäärän perusteella neljään kokoluokkaan: mikroyrityksiin (0–9 työntekijää) sekä pieniin (10–49), keskisuuriin (50–249) ja suuriin (yli 250) yrityksiin. Tulokset on painotettu siten, että ne vastaavat mahdollisimman luotettavasti yritysten alueellista ja toimialoittaista jakautumista. Kyselyyn vastasi 2 982 yritystä eri toimialoilta (pl. rahoitustoimiala) ja eri puolilta Manner-Suomea.

Yhteenvedo

Yritysten rahoituksen saatavuus helpottui

Aiempaa pienemmällä osalla yrityksistä oli vaikeuksia saada uutta rahoitusta. Pienempi osuus rahoitusta hakeneista yrityksistä kuin edellisessä kyselyssä ei saanut haluamaansa rahoitusta (”torjutut yritykset”). Samoin rahoituksen hakemisesta luopuneiden (”lannistuneiden”) yritysten osuudet pienenevät.

Rahoitusongelmat yleisimpiä mikro- ja pienillä yrityksillä

Mikro- ja pienillä yrityksillä on tyypillisesti enemmän rahoitusongelmia kuin suuremmilla yrityksillä. Yrityskokoluokkien väliset erot rahoitusongelmien yleisyydessä kasvoivat, kun keskiuurten ja suurten yritysten rahoitusongelmat helpottuivat selvästi enemmän kuin pienempien yritysten vastaavat ongelmat.

Riittämättömät vakuudet yleisin este rahoituksen saannille

Vakuusvaatimukset näyttävät edelleen keskimääräisesti kiristyneen. Aiempaa suurempi osuus yrityksistä katsoi suurimmaksi rahoitusongelmakseen vakuusvaatimusten kireyden.

Kilpailun kireys ja suuret tuotanto- ja työvoimakustannukset yritysten suurimmiksi kokemat ongelmat

Näiden lisäksi yritykset kokivat myös tuotteidensa ja palveluiden kysynnän ja osaavan henkilöstön saatavuuden olevan suurempia ongelmia kuin rahoituksen saatavuuden.

Yritysten lainamarginaalit kasvoivat, mutta hidastuneella vauhdilla

Aiempaa pienempi osuus yrityksistä ilmoitti lainamarginaaliensa kasvaneen. Samoin lainojen sivukulut kasvoivat pienemmällä osalla yrityksistä kuin edellisessä kyselyssä.

Asiakasyritysten laskunmaksuajat ovat edelleen pidentyneet.

Noin 30–45 % yrityksistä ilmoitti asiakasyritystensä keskimääräisten laskunmaksuaikojen pidentyneen. Maksuaikojen pidentyminen on kasvattanut useamman kuin joka kolmannen yrityksen rahoitustarpeita.

1. Aineisto

Taulukko 1.

Yritysten toimialat, %

Tukku- ja vähittäiskauppa	19
Teollisuus	8
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	13
Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne	11
Rakentaminen	14
Kiinteistöalan toiminta	3
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	5
Muut yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelut	11
Sähkö-, kaasu ja vesihuolto	1
Majoitus- ja ravitsemustominta	5
Koulutus	2
Terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut	4
Maatalous, metsätalous ja kalatalous	3

Yhteensä 100

Taulukko 3.

Aineiston jakaumat kokoluokittain

Kokoluokka liikevaihdon mukaan, %	
alle 0,2 milj. euroa	41
0,2–1 milj. euroa	42
1–10 milj. euroa	14
10–100 milj. euroa	3
yli 100 milj. euroa	0

Yhteensä 100

Taulukko 2.

Aineiston jakaumat alueittain, %

Etelä-Pohjanmaa	4
Etelä-Savo	3
Häme	6
Kaakkois-Suomi	5
Kainuu	1
Keski-Suomi	4
Lappi	3
Pirkanmaa	9
Pohjanmaa	4
Pohjois-Karjala	2
Pohjois-Pohjanmaa	6
Pohjois-Savo	4
Satakunta	4
Uusimaa	36
Varsinais-Suomi	9

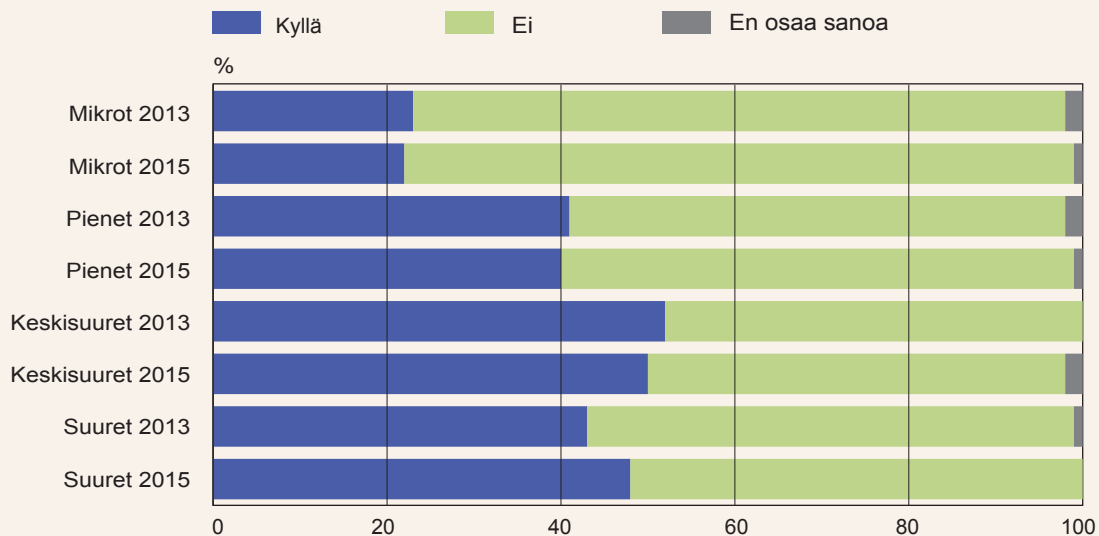
Yhteensä 100

Kokoluokka henkilömäärän mukaan, %	
Mikro, alle 10 henkilöä	57
Pieni, 10 - 49 henkilöä	27
Keskisuuri, 50 - 249 henkilöä	10
Suuri, yli 249 henkilöä	6

Yhteensä 100

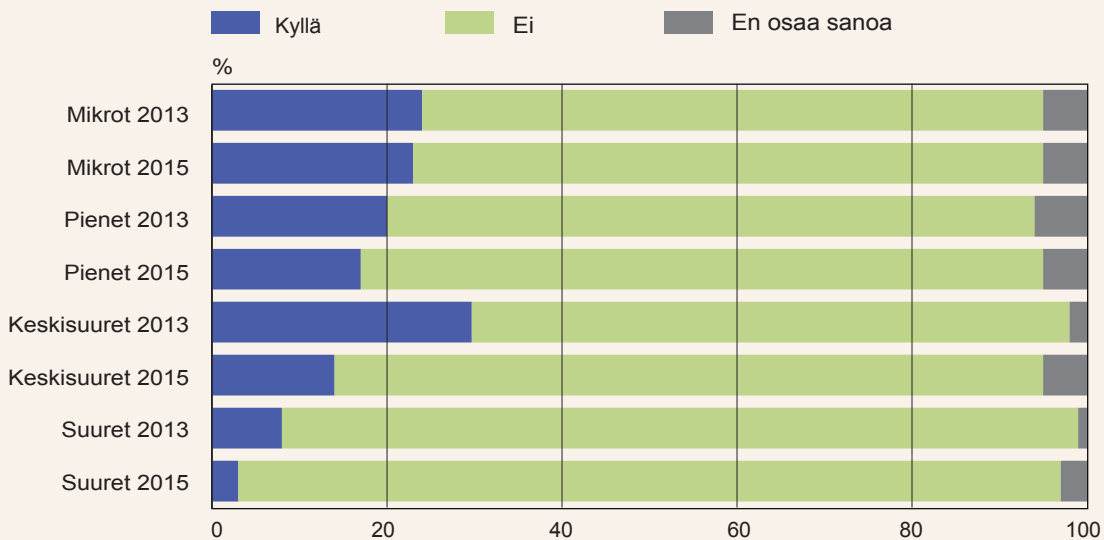
Kuvio 1.

Onko yrityksenne saanut viimeisin 12 kk aikana uutta ulkoista rahoitusta?

Kuvio 2.

Olisiko yrityksellänne ollut tarvetta hakea uutta ulkoista rahoitusta viimeisen 12 kk aikana, mutta ette ole sitä hakeneet?

2. Yritysten rahoituksen hankinta

Kyselyn tulokset viittaavat yritysten rahoituksen hankinnan kaikkiaan helpottuneen. Tosin uutta ulkoista rahoitusta sai hieman pienempi osuus yrityksistä kuin edellisessä kyselyssä: vajaa neljännes mikroyrityksistä, 40 % pienistä ja vajaat puolet keskisuurista ja suurista yrityksistä (kuvio 1) saivat uutta rahoitusta.

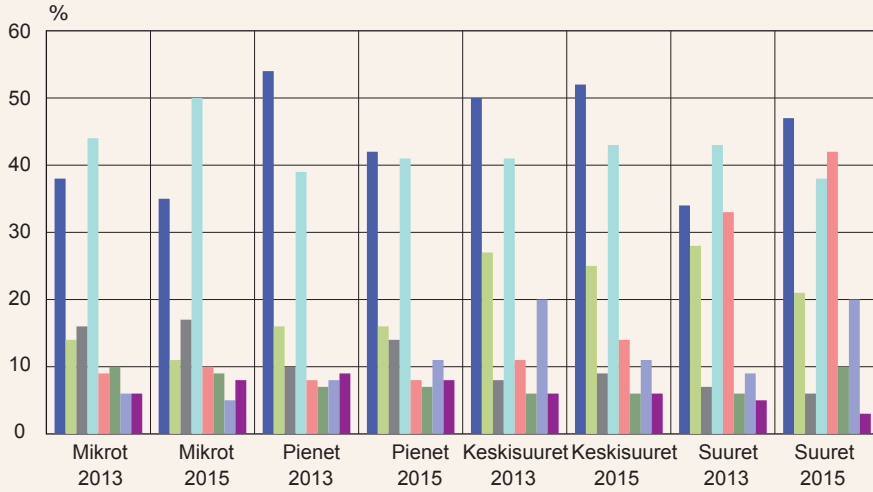
Sen sijaan niiden yritysten osuudet pienenevät edellisestä kyselystä, jotka olivat yrittäneet hakea rahoitusta, mutta eivät olleet sitä saaneet ("torjutut yritykset") ja joilla olisi ollut tarvetta hakea uutta rahoitusta, mutta eivät sitä tehneet ("lannistuneet yritykset") (kuvio 2).

Edellisessä kyselyssä erityisesti merkittävä osuus keskisuurista yrityksistä tuli torjutuksi rahoituksen hankinta-aikeissaan. Nyt tämä osuus supistui voimakkaasti. Lannistuneiden yritysten osuudet puolestaan pienenevät selvästi kaikissa yrityskokoluokissa.

Kuvio 3.

Mihin tarkoituksiin uutta rahoitusta on hankittu?

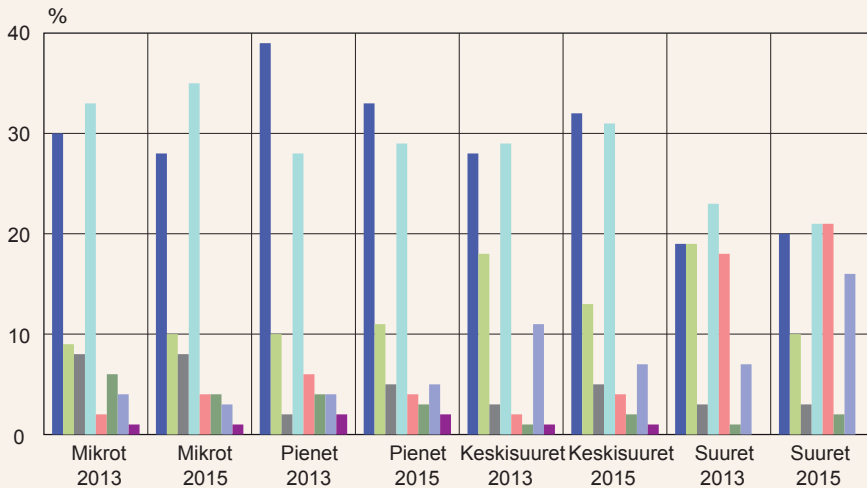
- Kone- ja laiteinvestoinnit
 - Aineettomat investoinnit
 - Rahoitusrakenteen vahvistaminen
 - Yritysjärjestelyt
- Rakennusinvestoinnit
 - Käyttöpääoma
 - Toimitusaikainen rahoitus
 - Kansainvälistyminen

Kuvio 4.

Mikä käyttötarkoituksista oli tärkein?

- Kone- ja laiteinvestoinnit
 - Aineettomat investoinnit
 - Rahoitusrakenteen vahvistaminen
 - Yritysjärjestelyt
- Rakennusinvestoinnit
 - Käyttöpääoma
 - Toimitusaikainen rahoitus
 - Kansainvälistyminen

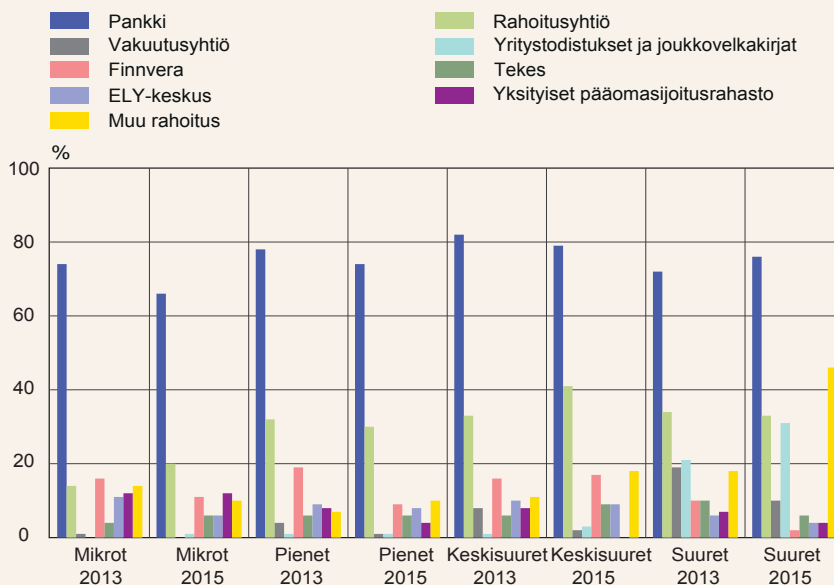
Rahoituksen käyttötarkoituksista talouskasvun kannalta perinteisesti tärkeiden kone- ja laiteinvestointien kehitys oli kaksijakoinen: mikro- ja pienistä yrityksistä edellistä kyselyä pienempi, mutta keskisuurista ja suurista yrityksistä edellistä kyselyä suurempi osuus hankki rahoitusta kone- ja laiteinvestointeihin (kuvio 3). Käyttöpääomaan rahoitusta hankkineiden yritysten osuus hieman kasvoi. Sen sijaan rakennusinvestointien merkitys rahoituksen käyttökohteena pieneni.

Rahoitusta hankkineista suurista yrityksistä jopa yli 40 % hankki rahoitusta rahoitusrakenteensa vahvistamiseen. Lisäksi viidennes suurista yrityksistä sai rahoitusta yritysjärjestelyihin. Varsin pieni osuus yrityksistä käytti ulkoista rahoitusta aineettomiin investointeihin.

Käyttöpääoma nousi kone- ja laiteinvestointien rinnalle rahoituksen tärkeimpänä käyttötarkoituksena (kuvio 4). Suurten yritysten rahoituksen tärkeimmät käyttötarkoitukset ovat hyvin erilaiset kuin muilla yrityksillä. Rahoitusrakenteen vahvistaminen oli niille tärkein käyttötarkoitus yhdessä käyttöpääoman kanssa.

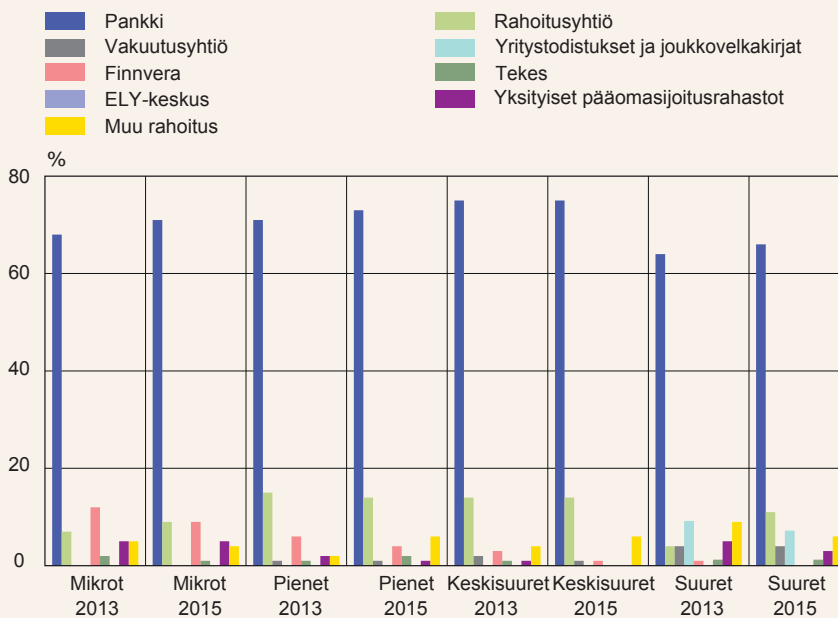
Kuvio 5.

Mistä lähteistä olette saaneet tai hankkineet uutta ulkoista rahoitusta?

Kuvio 6.

Mikä on yrityksenne tärkein ulkoinen rahoittaja tai rahoituskanava?

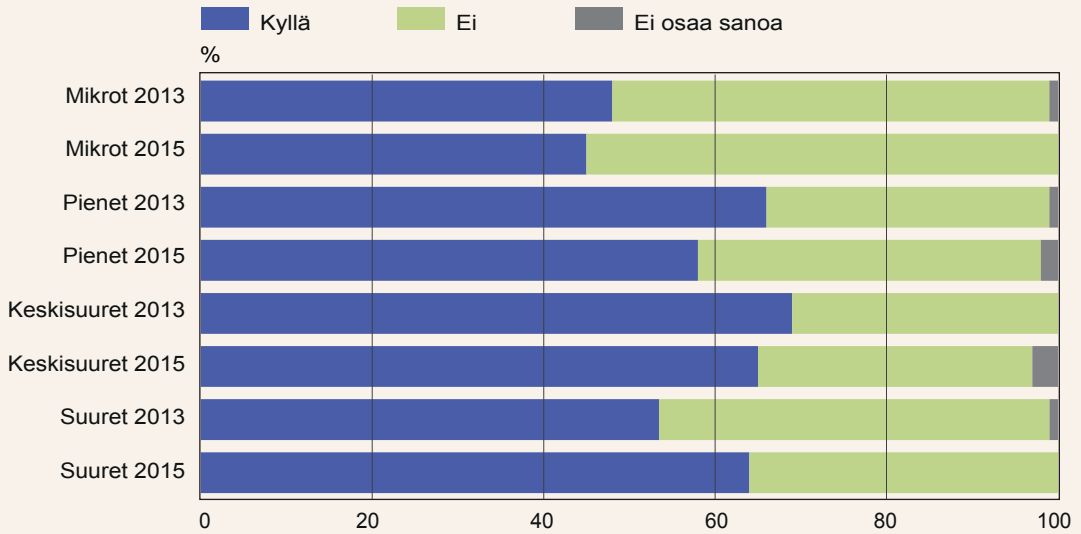
Samoin kuin edellisessä kyselyssä, pankkirahoitusta käyttäneiden yritysten osuudet ovat (suuria yrityksiä lukuun ottamatta) hieman pienentyneet (kuvio 5). Silti pankeilla on ylivoimainen asema yritysten yleisimpänä rahoituksen lähteenä. Varsin suuri osa yrityksistä hankki rahoitusta myös rahoitusyhtiöistä. Finnveran rahoitusta käytti selvästi pienempi osuus yrityksistä kuin edellisessä kyselyssä.

Merkittävä muutos yritysten rahoituksessa on suurten yritysten voimakkaasti yleistynyt yritystodistusten ja joukkovelkakirjojen käyttö. Suurista yrityksistä jo lähes kolmannes hankki rahoitusta näillä velkainstrumenteilla. Lisäksi iso osa suurista yrityksistä käytti joitain muita kuin rahoituslähteitä kuin kyselyssä selvitettyjä.

Pankkien asema yritysrahoituksen kaikkiaan tärkeimpänä ulkoisena lähteenä on vakaa kaikissa yrityskokoluokissa (kuvio 6). Rahoitusyhtiö on tärkein lähde yli joka kymmenennelle yritykselle. Finnveran merkitys ensisijaisena rahoituslähteenä on suurin mikroyrityksille. Muut rahoittajat ovat tärkeimpiä lähteitä vain hyvin pienelle osalle yrityksistä.

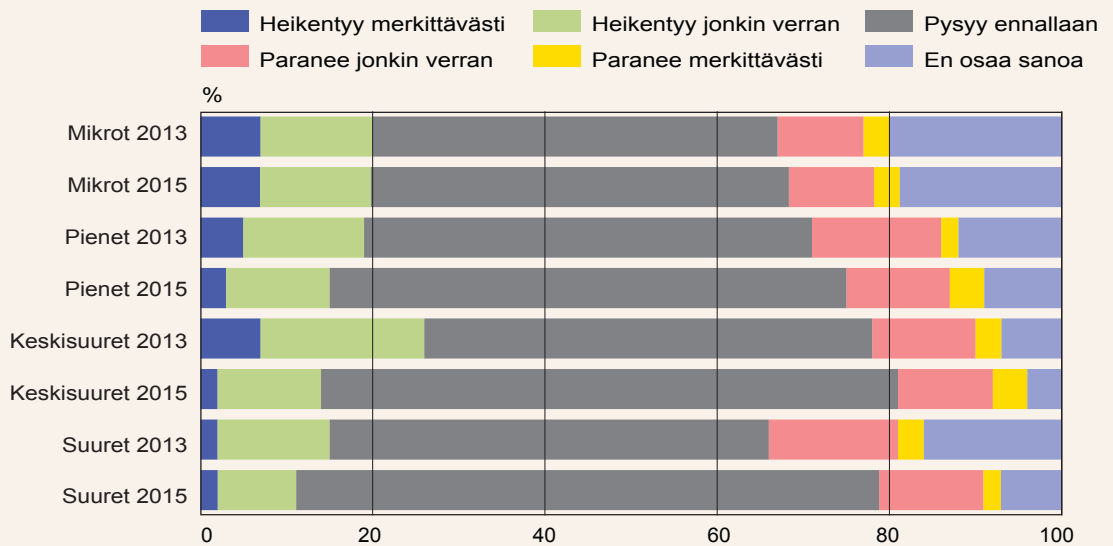
Kuvio 7.

Onko yrityksellänne vanhaa luottoa?

Kuvio 8.

Kuinka arvioitte yrityksenne mahdollisuuden saada uutta rahoitusta?

3. Yritysten rahoitussuunnitelmat

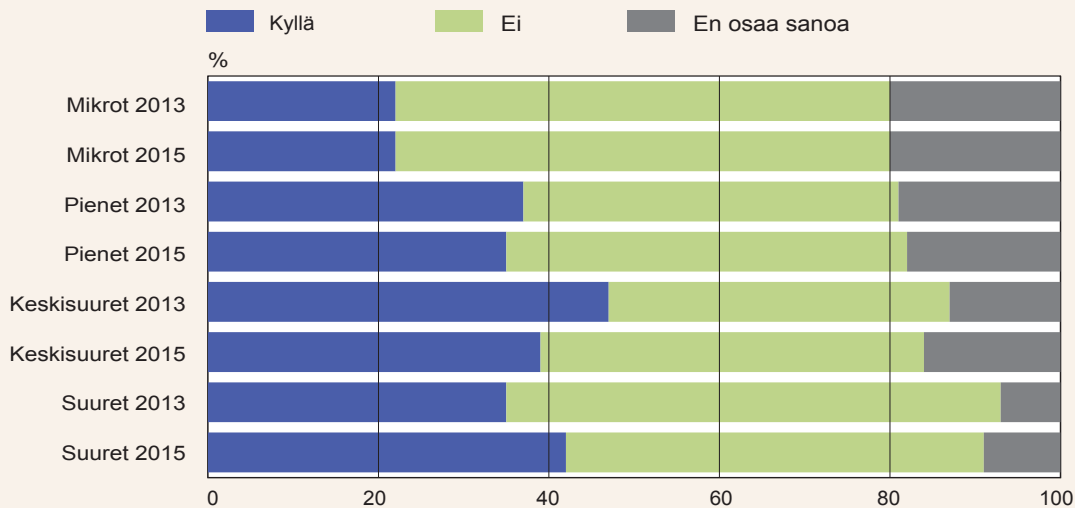
Aiempaa pienemmällä osalla mikro-, pienistä ja keskisuurista yrityksistä on vanhaa, yli 12 kk ennen kyselyhetkeä, otettua luottoa (kuvio 7). Vanhojen luottojen supistuminen ilmentää osaltaan yritysten vaiimea luotonottoa viime vuosina. Suurista yrityksistä kuitenkin edellistä kyselyä isommalla osalla on vanhaa velkaa.

Yritykset arvioivat mahdollisuutensa saada uutta rahoitusta hieman paremmiksi kuin kahden vuoden takaisessa kyselyssä. Niiden yritysten osuus, jotka arvioivat mahdollisuuksiensa heikentyvän merkittävästi tai jonkin verran, on supistunut (kuvio 8). Toisaalta niiden yritysten osuus, jotka arvelevat rahoitusmahdollisuuksiensa paranevan, ei ole juuri muuttunut.

Mikroyritykset ovat yrityksistä pessimistisimpiä rahoitusmahdollisuuksiensa suhteen. Mikroyrityksistä muita yrityksiä suurempi osuus arvioi rahoitusmahdollisuuksiensa heikkenevän ja muita yrityksiä pienempi osuus niiden paranevan.

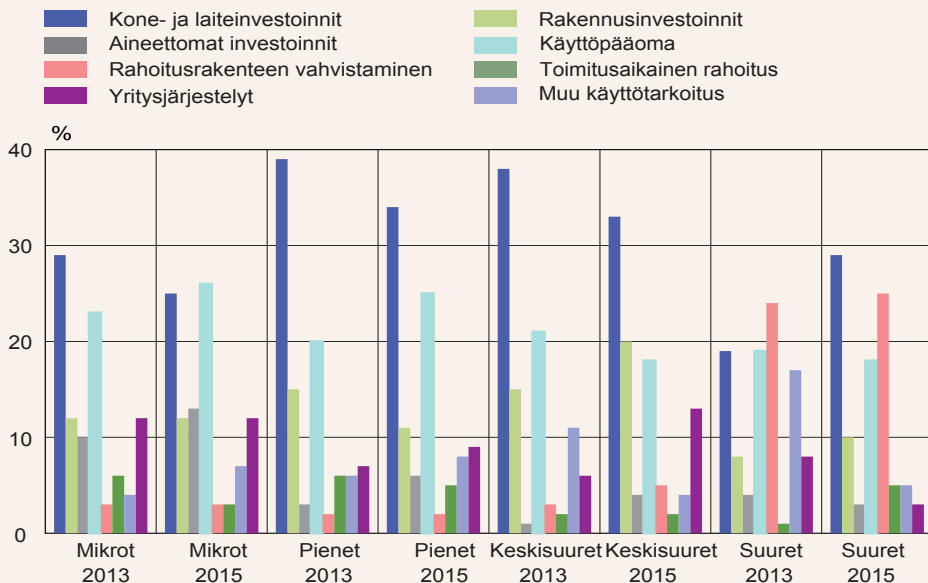
Kuvio 9.

Aikooko yrityksenne hankkia uutta ulkoista rahoitusta seuraavan 12 kuukauden aikana?

Kuvio 10.

Mikä on suunnitellun ulkoisen rahoituksen tärkein käyttötarkoitus?

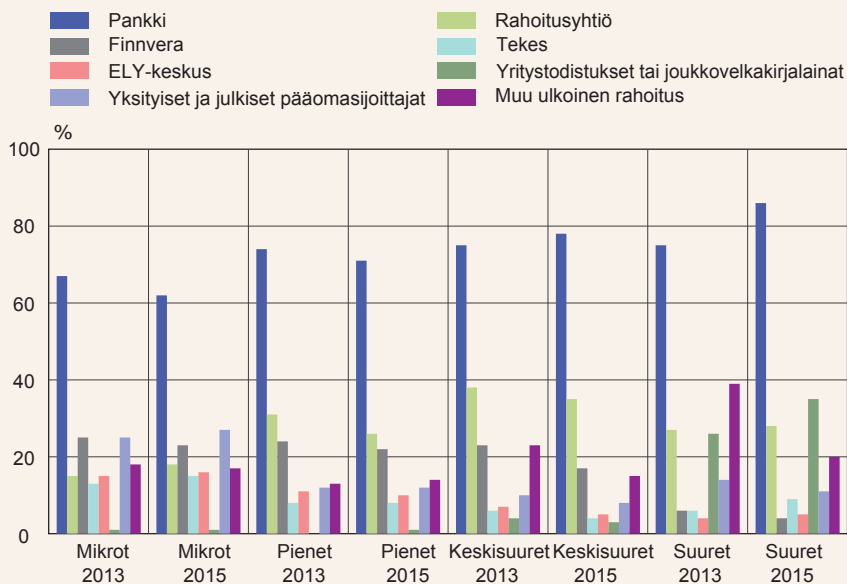
Rahoituksen hankinta-aikomusten kehitys poikkeaa yritysten välillä (kuvio 9). Aiempaa isompi osuus suurista yrityksistä aikoo hankkia uutta ulkoista rahoitusta seuraavan 12 kuukauden aikana. Muiden kokoluokkien yritysten rahoituksen hankinta-aikomukset vähenivät edellisestä kyselystä.

Kone- ja laiteinvestoinnit on suunnitellut rahoituksen tärkein käyttötarkoitus muissa yrityskokoluokissa paitsi mikroyrityksissä, joille käyttöpääoman rahoittaminen on tärkein rahoituksen käytön kohde (kuvio 10). Kone- ja laiteinvestoinnit tärkeimmäksi käyttökohteeksi ilmoittaneiden yritysten osuudet kuitenkin pienenevät selvästi edellisestä kyselystä suurilla yrityksillä lukuun ottamatta.

Käyttöpääoman rahoittaminen ja rakennusinvestoinnit ovat myös suunnitellun rahoituksen tärkeimpiä käyttökohteita varsinkin suurella osalla yrityksistä. Rakennusinvestointien suosio rahoituksen ensisijaisena käyttötarkoituksena kasvoi keskisuurissa ja suurissa yrityksissä. Lisäksi huomattavan iso osuus suurista yrityksistä ilmoitti rahoitusrakenteen vahvistamisen rahoituksen tärkeimmäksi käyttötarkoitukseksi.

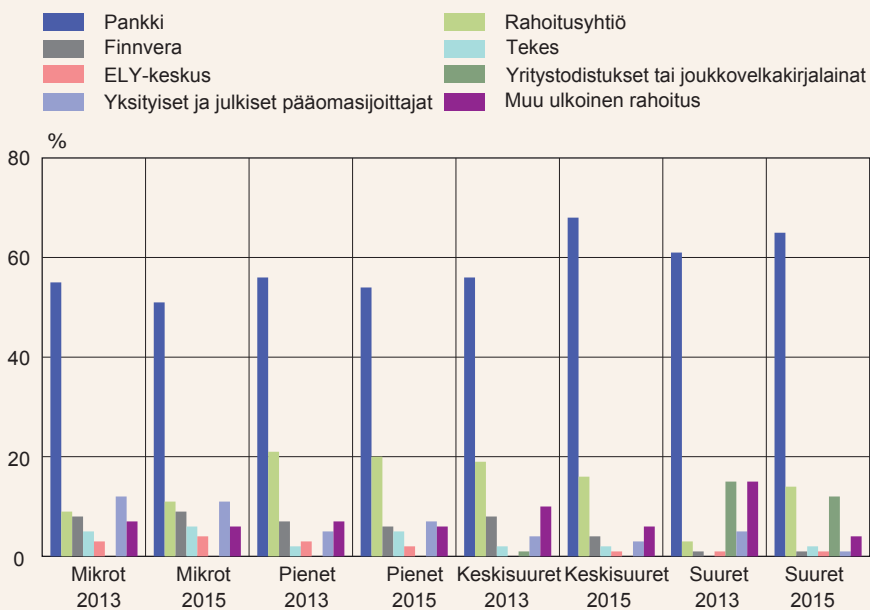
Kuvio 11.

Mistä yrityksenne aikoo hankkia uutta ulkoista rahoitusta lähimmän 12 kk aikana?

Kuvio 12.

Suunnitellun ulkoisen rahoituksen tärkein lähde

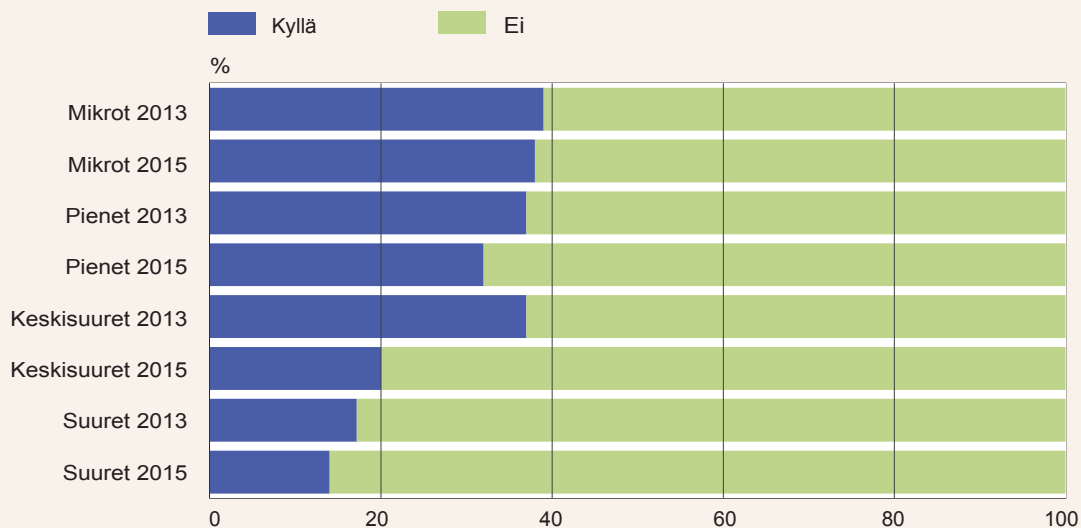

Yritysten suunnitellun rahoituksen lähteissä ei ole tapahtunut suuria muutoksia (kuvio 11). Pankit ovat selvästi yleisin rahoituksen lähde kaikissa yrityskokoluokissa. Yritystodistuksilla ja joukkovelkakirjalainoilla on entistä suurempi merkitys suurten yritysten tärkeänä rahoituslähteenä.

Pankkien asema suunnitellun rahoituksen tärkeimpänä lähteenä vahvistui keskisuurissa ja suurissa yrityksissä ja heikkeni mikro- ja pienissä yrityksissä (kuvio 12). Rahoitusyhtiöiden asema näyttäisi myös pysyvän vahvana.

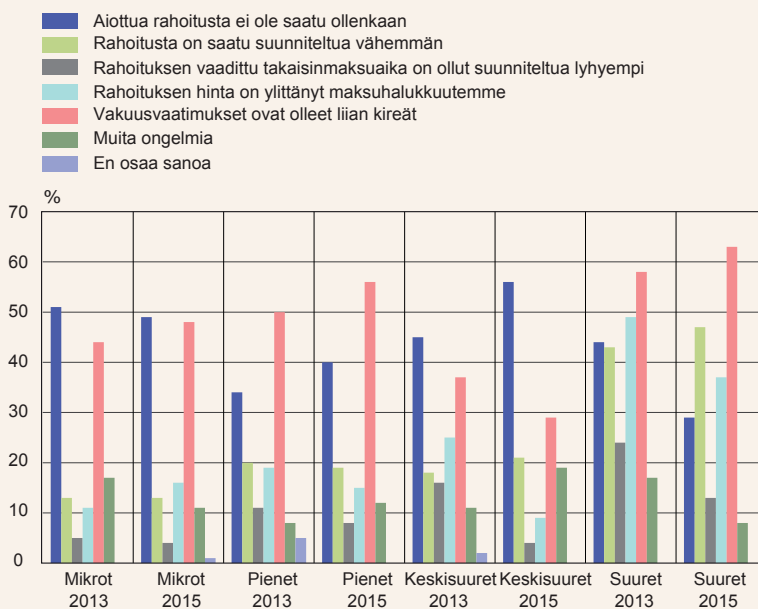
Kuvio 13.

Onko yrityksellänne ollut rahoituksen saamiseen ja ehtoihin liittyviä vaikeuksia edellisen 12 kuukauden aikana?

Kuvio 14.

Millaisia rahoituksen saamiseen ja ehtoihin liittyviä vaikeuksia yrityksellänne oli viimeisen 12 kuukauden aikana

4. Yritysten rahoitusongelmat

Yritysten vaikeudet saada uutta ulkoista rahoitusta ovat kyselyn perusteella vähentyneet kaikissa yrityskokoluokissa, eniten keskikokoisissa yrityksissä (kuvio 13). Silti varsinkin huomattavalla osalla rahoitusta tarvitsevista mikro- ja pienistä yrityksistä oli edelleen vaikeuksia saada uutta rahoitusta.

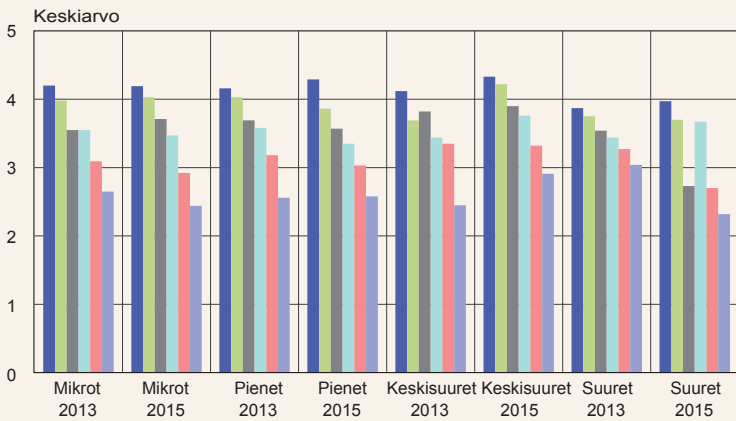
Mikro- ja pienillä yrityksillä on kaikkiaan enemmän rahoitusongelmia kuin keskisuurilla ja suurilla yrityksillä. Yrityskokoluokkien väliset joennestään suuret erot rahoitusongelmien yleisyydessä kasvoivat, kun keskisuurten ja suurten yritysten ongelmat helpottuivat selvästi enemmän kuin pienempien yritysten vastaavat ongelmat.

Yleisimpiä rahoitusongelmia olivat liian kireiksi koetut vakuusvaatimukset ja se, etteivät yritykset saaneet lainkaan toivomaansa rahoitusta (kuvio 14). Vakuusvaatimuksia liian kireinä pitäneiden yritysten osuus kasvoi edellisestä kyselystä. Rahoituksen liian kalliiksi koettu hinta ja myönnetyn rahoituksen liian pieni määrä olivat suhteellisesti suurimpia ongelmia rahoitusongelmaisille suurille yrityksille.

Kuvio 15.

Kuinka suuri merkitys seuraavilla tekijöillä on arvioinne mukaan ollut yrityksenne rahoitukseen liittyvissä ongelmissa edellisen 12 kuukauden aikana (asteikolla 1–5, jossa 5 tarkoittaa “erittäin suurta” ja 1 ”ei lainkaan suurta”)?

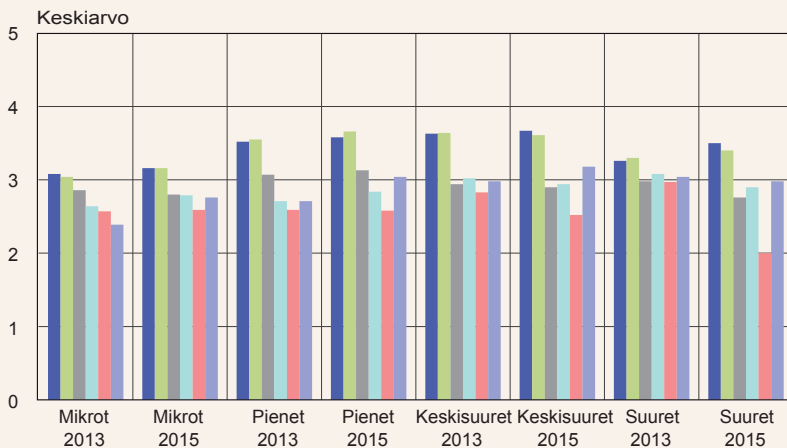
- Pankkien halukkuus antaa lainaa
- Yleiset talousnäkymät siltä osin kun ne vaikuttavat ulkoisen rahoituksen saatavuuteen
- Muiden rahoittajien halukkuus antaa rahoitusta
- Yrityksenne yrityskohtaiset tekijät ja tunnusluvut (myynti, kannattavuus, jne.)
- Yrityksenne luottotiedot
- Liiketoimintakumppaneiden halukkuus antaa kauppaluottoa

Kuvio 16.

Kuinka suuria ongelmia alla olevat ovat tällä hetkellä yrityksellenne (asteikolla 1–5, jossa 5 tarkoittaa “erittäin suurta” ja 1 ”ei lainkaan suurta”)?

- Kilpailun kireys
- Tuotanto- ja työvoimakustannukset
- Osaavan henkilöstön saatavuus
- Tarjoamiemme tuotteiden ja palveluiden kysyntä
- Rahoituksen saatavuus
- Sääntely

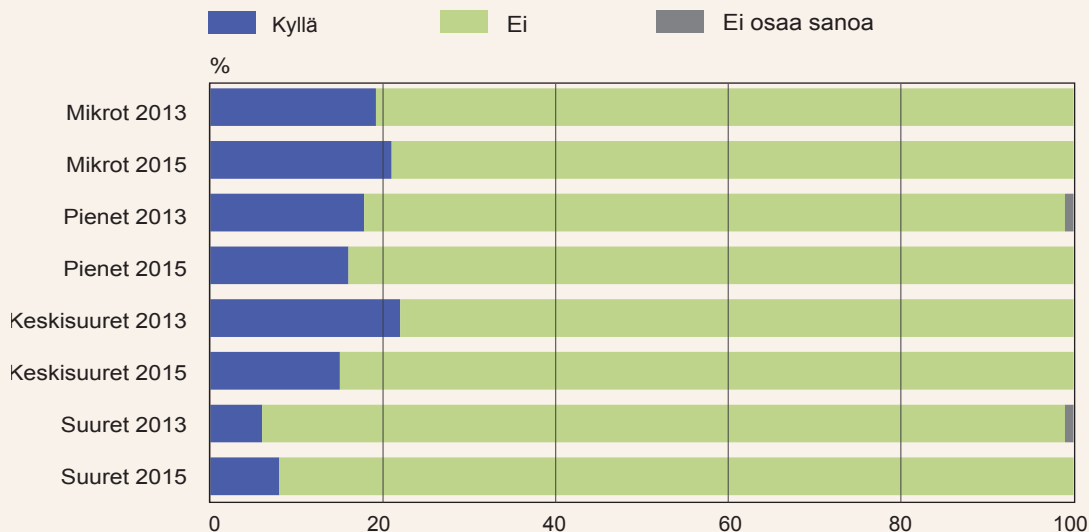
Yrityksiä pyydettiin arvioimaan, kuinka suuri merkitys yleisillä talousnäkyksillä, yrityksen luottotiedoilla, yrityskohtaisilla tunnusluvuilla (myynti, kannattavuus, jne.), pankkien halukkuudella antaa lainaa, muiden rahoittajien halukkuudella antaa rahoitusta ja liikekumppaneiden halukkuudella antaa kauppaluottoja oli yrityksen rahoitukseen liittyneissä ongelmissa (asteikolla 1 – 5, jossa 5 tarkoittaa ”erittäin suurta” ja 1 ”ei lainkaan suurta”).

Yritykset kokivat pankkien halukkuuden (tai haluttomuuden) myöntää lainaa yleisimmäksi syyksi rahoitusongelmiensa taustalla (kuvio 15). Tämän syyn merkitys kasvoi edellisestä kyselystä. Suuri osa yrityksistä katsoi myös yleisten talousnäkyksien heikkouden vaikeuttaneen rahoitustaan. Edellistä kyselyä pienempi osuus yrityksistä katsoi luottotietojensa olleen syynä rahoitusongelmiinsa.

Yritykset eivät kuitenkaan koe rahoituksen saatavuutta tämänhetkiseksi suurimmaksi ongelmakseen (kuvio 16). Rahoituksen saatavuus oli yrityksille keskimäärin pienempi ongelma kuin muut tarkastellut ongelmat (tuotanto- ja työvoimakustannukset, kilpailun kireys, osaavan henkilöstön saatavuus, yritysten tarjoamien tuotteiden ja palveluiden kysyntä sekä sääntely).

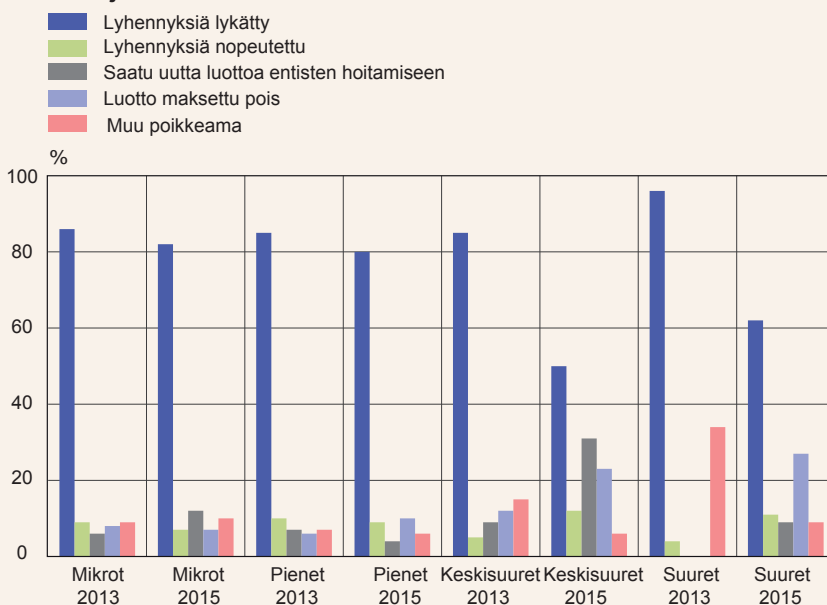
Kuvio 17.

Onko yrityksenne viimeisen 12 kuukauden aikana poikennut luottojen hoitosuunnitelmistaan?

Kuvio 18.

Kuinka yrityksenne on viimeisen 12 kuukauden aikana poikennut luottojen hoitosuunnitelmasta?

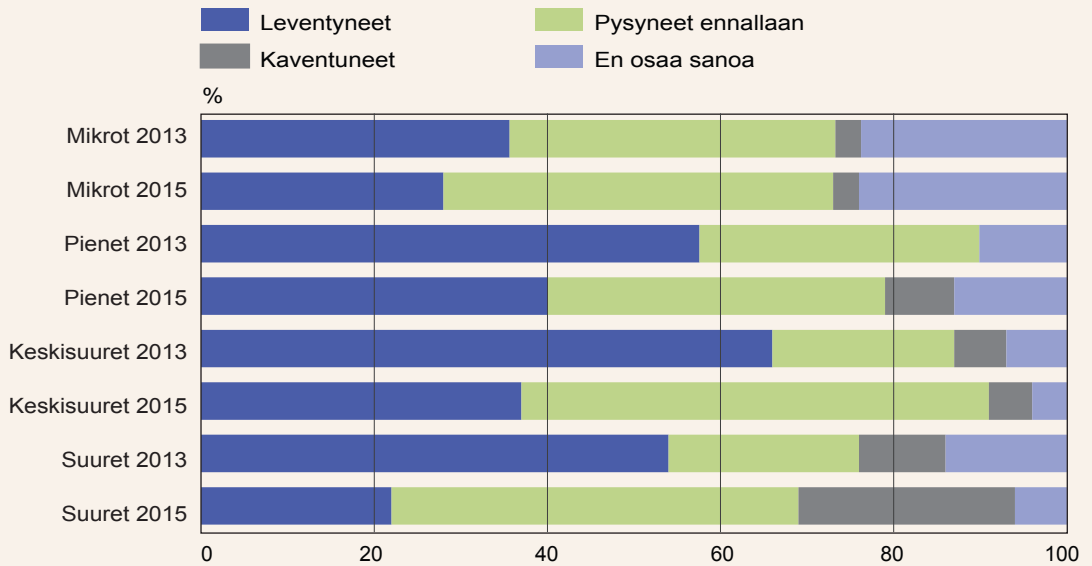

Mikroyrityksistä yli viidennes, keskisuurista ja pienistä yrityksistä noin 15 prosenttia ja suurista yrityksistä vajaa kymmenes oli poikennut luottojensa hoitosuunnitelmista (kuvio 17). Suunnitelmistaan poikenneiden suurten yritysten osuuden kasvua selittää osaltaan luottonsa pois maksaneiden suurten yritysten osuuden kasvu (kuvio 18). Myös lyhennystensä maksua nopeuttaneiden suurten yritysten osuus kasvoi, samoin kuin keskisuurten yritysten.

Lyhennysten lykkääminen oli kokonaisuutena selvästi yleisin syy luottosuunnitelmista poikkeamiselle, erityisesti mikro- ja pienillä yrityksillä. Keskisuurista yrityksistä merkittävä osuus oli lisäksi hankkinut uutta luottoa entisten luottojensa hoitamiseksi.

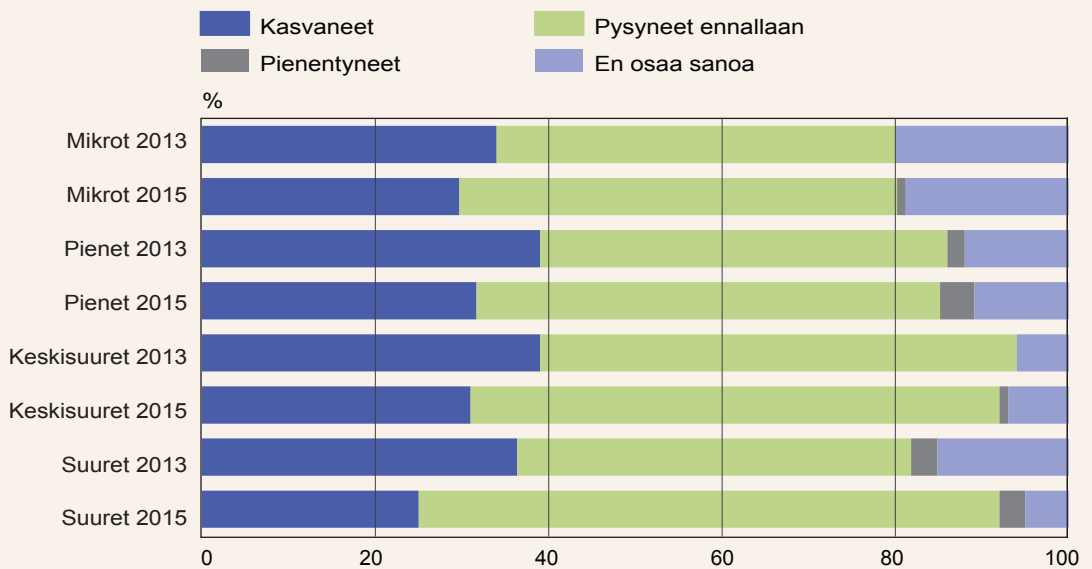
Kuvio 19.

Uusien luottojen korkomarginaalit

Kuvio 20.

Uusien luottojen sivukulut

5. Luottojen ehdot ja hoitaminen

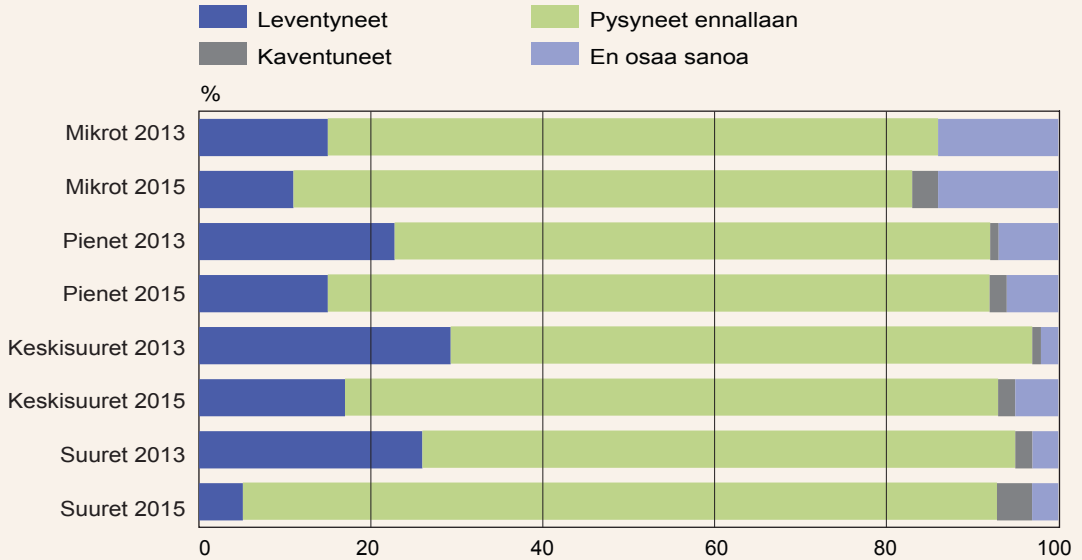
Kyselyn perusteella yritysten luottoehtojen kiristyminen on hidastunut. Selvästi edellistä kyselyä pienemmät osuudet yrityksistä ilmoittivat uusien luottojensa korkomarginaalien leventyneen aiempaan verrattuna (kuvio 19).

Suurten yritysten osalta marginaalien keskimääräinen leveneminen pysähtyi. Luottomarginaaliensa kapenemisesta ilmoittaneita suuria yrityksiä oli yhtä paljon kuin marginaaliensa levenemisestä ilmoittaneita yrityksiä. Muiden yrityskokoluokkien yrityksistä vain pieni osuus ilmoitti marginaaliensa kaventuneen.

Uusien luottojen sivukulut näyttäisivät kyselyn perusteella keskimäärin edelleen kasvaneen: sivukulut kasvoivat useammalla kuin joka kolmannella uusilla luottoja hankkineista yrityksistä, mutta pienentyivät vain harvoilla (kuvio 20). Sivukulujensa kasvusta ilmoittaneiden yritysten osuudet kuitenkin selvästi vähenivät edellisestä kyselystä.

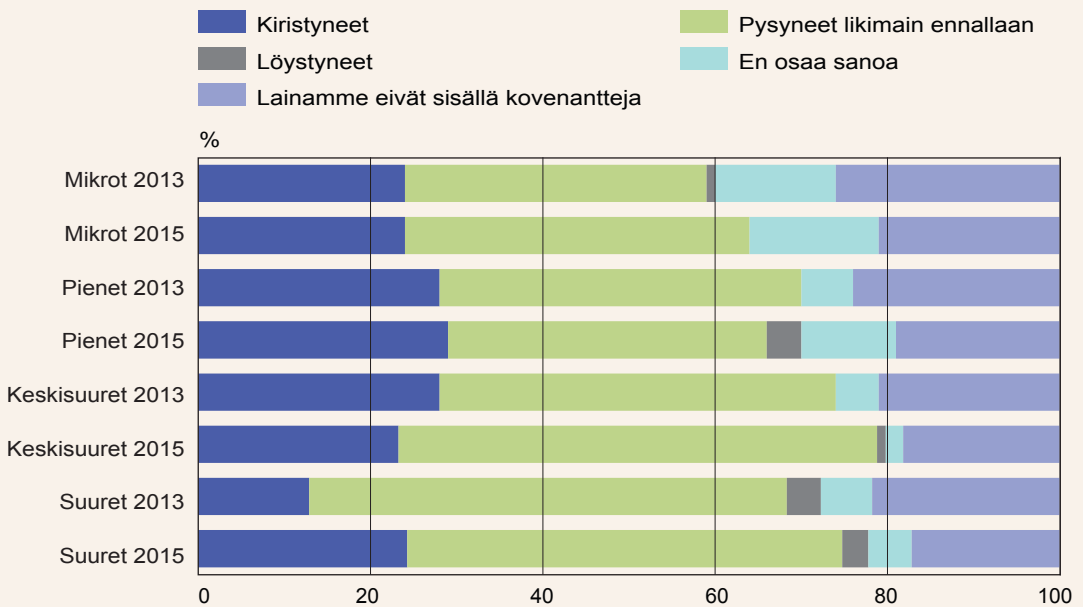
Kuvio 21.

Vanhojen luottojen korkomarginaalit

Kuvio 22.

Uusien luottojen kovenantit

Myös vanhojen, yli 12 kk ennen kyselyhetkeä otettujen, lainojen marginaalit levenivät pienemmällä osalla yrityksistä kuin edellisessä kyselyssä. Muutos oli huomattavin suurissa yrityksissä. Niistä suurista yrityksistä, joilla on vanhoja lainoja, vain noin 5 % ilmoitti näiden lainojensa marginaalien leventyneen. Edellisessä kyselyssä vastaava osuus oli noin 25 %.

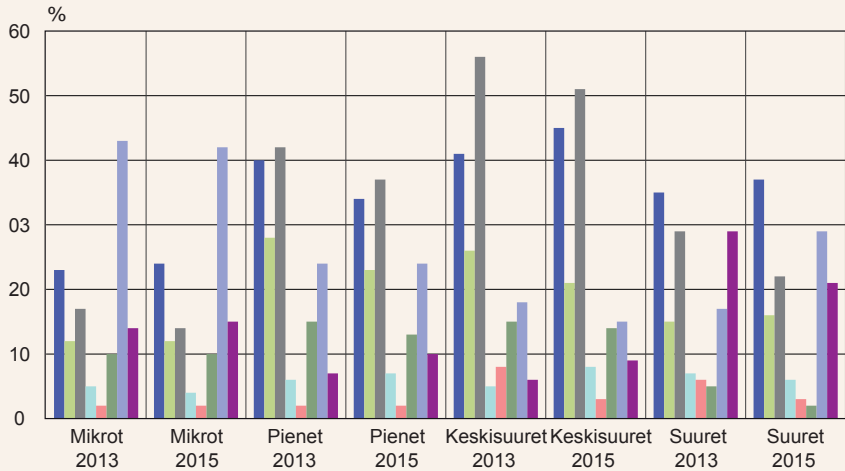
Lainasopimukseen liittyvien erityisehtojen eli kovenanttien käyttö näyttäisi kyselyn perusteella jonkin verran yleistyneen (kuvio 22). Niiden yritysten osuus, joiden lainat eivät sisällä kovenantteja, on hieman pienentynyt kaikissa yrityskokoluokissa.

Kovenantit kiristyivät noin neljänneksellä yrityksistä. Suurten yritysten osalta osuus lähes kaksinkertaistui edellisestä kyselystä, jolloin vain hieman yli joka kymmenes suuri yritys ilmoitti kovenanttiensa kiristyneen. Muissa yrityskokoluokissa muutokset olivat pienempiä.

Kuvio 23.

Mitä rahoitusvakuuksia yrityksenne on käyttänyt edellisen 24 kuukauden aikana hankkimiensa lainojen vakuuksina?

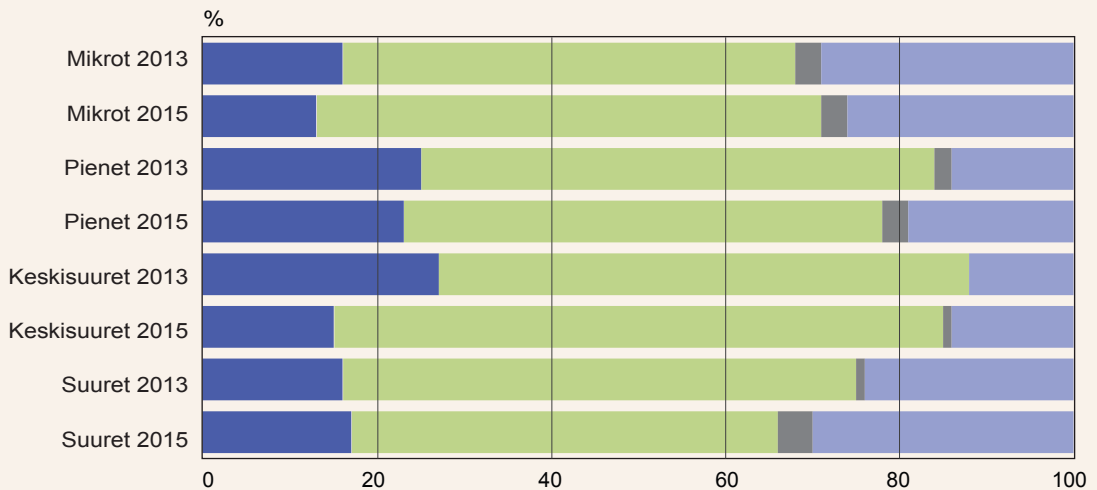
- Yrityksen kiinteää omaisuutta
- Yrityskiinnitystä
- Kaupallisia takauksia
- Muita kuin edellä mainittuja vakuuksia
- Yrityksen koneita ja laitteita
- Muuta yrityksen vakuuskelpoista omaisuutta
- Finnveran takauksia
- En osaa sanoa

Kuvio 24.

Ovatko viimeisen 24 kuukauden aikana hankkimienne vakuudellisten luottojen vakuusvaatimukset määrällisesti muuttuneet aiemmasta?

- Kasvanut
- Vähentynyt
- Pysyneet likimain ennallaan
- En osaa sanoa

6. Vakuusvaatimukset

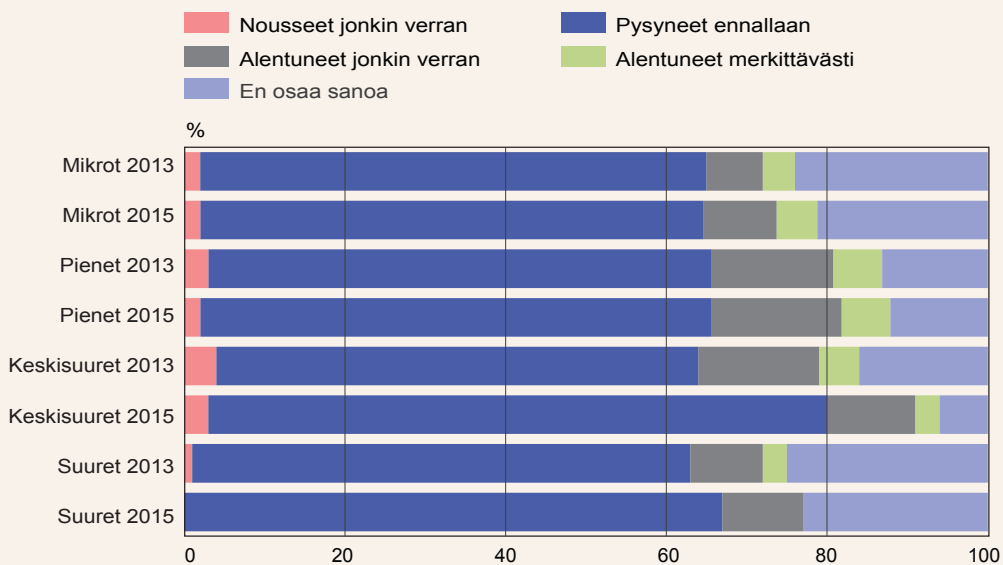
Yritykset käyttivät laaja-alaisesti omaisuuseriään ja takauksia lainojensa vakuuksina (kuvio 23). Yritysten kiinteä omaisuus, koneet ja laitteet ja muu vakuuskelpoinen omaisuus olivat yleisesti käytettyjä vakuuksia kaikissa yrityskokoluokissa. Varsinkin pienet ja keskisuuret yritykset käyttivät runsaasti myös yritysikiinnitystä.

Finnveran takauksia käytti noin 10–15 % yrityksistä suuria yrityksiä lukuun ottamatta. Kaupallisia takauksia yritykset käyttivät vain vähän. Varsinkin mikroyritykset ja suuret yritykset käyttivät yleisesti myös muita kuin kyselyssä tiedusteltuja vakuuksia.

Vakuusvaatimukset ovat kyselyn perusteella määrällisesti edelleen kiristyneet, vaikkakaan eivät yhtä paljon kuin edellisessä kyselyssä (kuvio 24). Pienistä yrityksistä lähes neljännes ilmoitti vakuusvaatimustensa kasvaneen. Muista yrityksistä vakuudet kasvoivat noin 15 prosentilla. Vain hyvin pienellä osalla yrityksistä vakuusvaatimukset kevenivät.

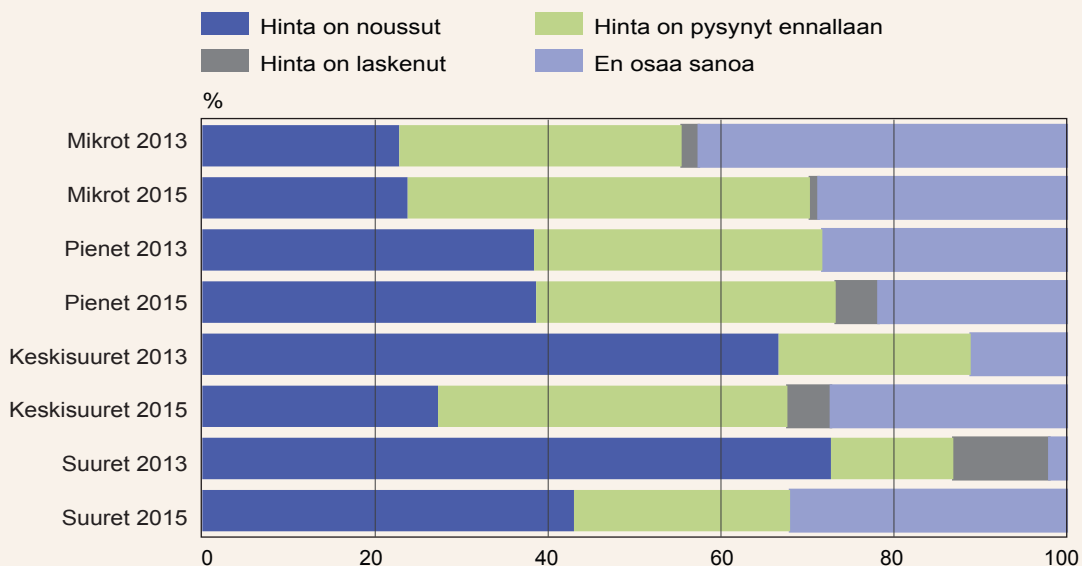
Kuvio 25.

Ovatko lainanantajat muuttaneet yrityksenne vakuuksina käyttämien omaisuuserien arvostusta viimeisen 24 kuukauden aikana verrattuna aiempaan?

Kuvio 26.

Miten yrityksen käyttämän takauksen hinnoittelu on muuttunut viimeisen 24 kuukauden aikana aiempaan verrattuna?

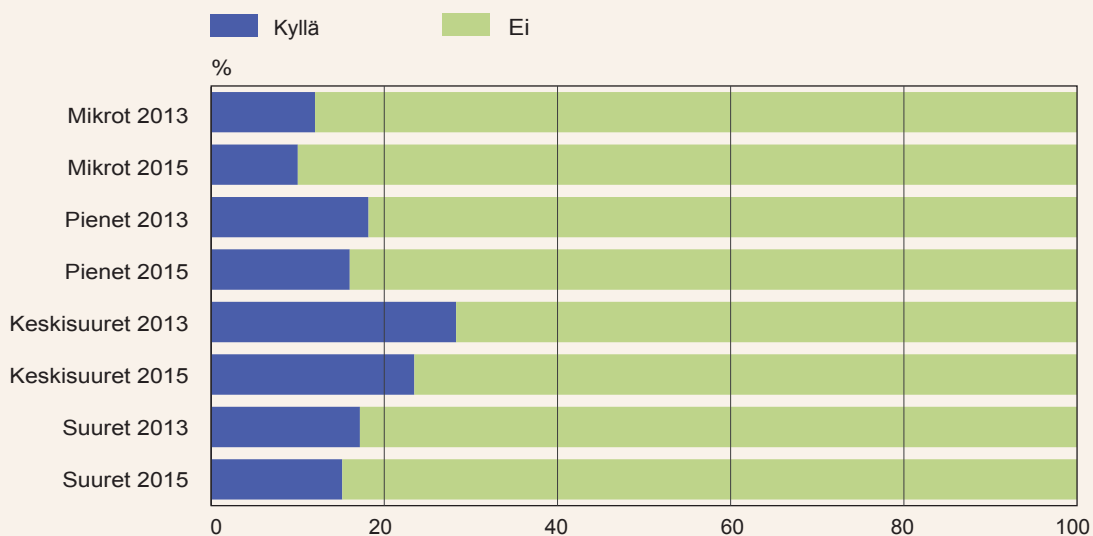

Noin 10–20 % yrityksistä eri kokoluokissa ilmoitti lainanantajien alentaneen yrityksen vakuuksina käyttämien omaisuuserien arvostusta verrattuna aiempaan (kuvio 25). Suurimmalla osalla yrityksistä vakuuksien arvostus pysyi ennallaan.

Myös yritysten käyttämien takausten hinnat ovat edelleen keskimääräisesti kasvaneet (kuvio 26). Vaikka takausten hinnat nousivat huomattavalla osalla yrityksistä, takausten hintojen noususta ilmoittaneiden keski- ja suurten yritysten osuudet olivat selvästi pienemmät kuin edellisessä kyselyssä. Samoin kuin muiden vakuuksien osalta, takausten hinnat alenivat vain hyvin harvoilla yrityksillä.

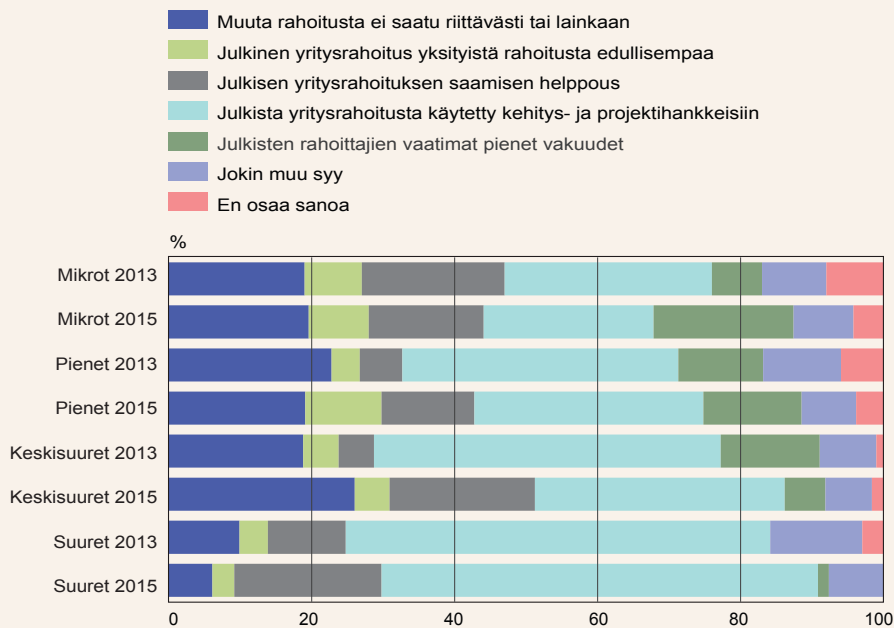
Kuvio 27.

Onko yrityksenne käyttänyt viimeisen 12 kuukauden aikana julkista yritysrahoitusta?

Kuvio 28.

Mikä on tärkein julkisen rahoituksen käytön syy?

7. Julkisen yritysrahoituksen käyttö

Julkista yritysrahoitusta¹ käyttäneiden yritysten osuudet supistuivat edellisestä kyselystä (kuvio 27). Kuten aiemmin, keskisuuret yritykset käyttivät julkista yritysrahoitusta yleisimmin. Toisaalta keski suurten yritysten julkisen rahoituksen käyttö väheni eniten.

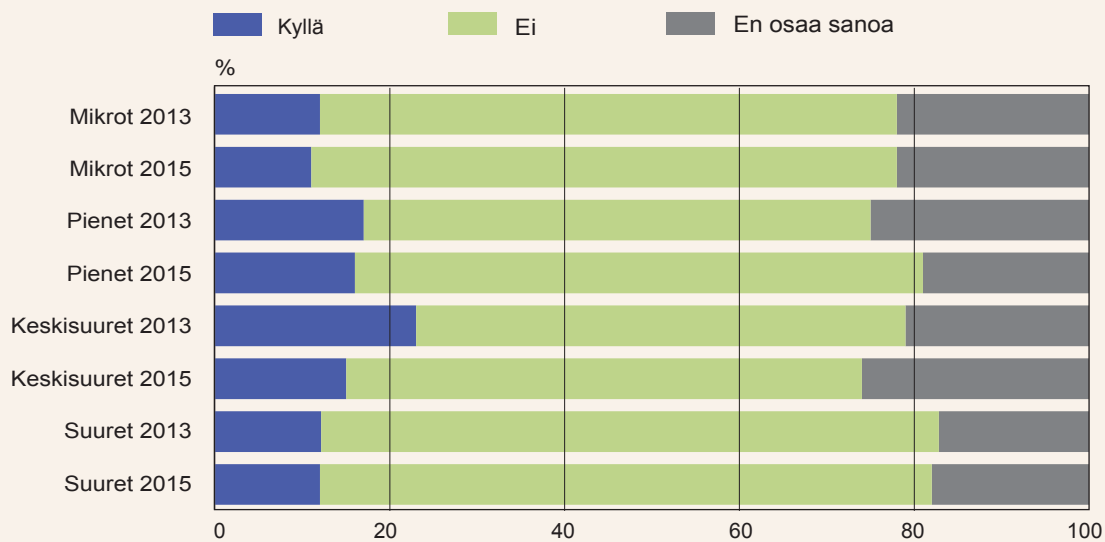
Tärkein julkisen rahoituksen käytön syy oli sen käyttäminen kehitys- ja projektihankkeisiin (kuvio 28). Julkisen rahoituksen saamisen helppous ja se, ettei muuta rahoitusta saatu lainkaan, olivat myös yleisiä tärkeimpiä syitä. Julkisen rahoituksen muuta rahoitusta edullisempi hinta tai julkisten rahoittajien vaatimat vähäiset vakuudet olivat tärkeimpiä syitä vain pienelle osalle yrityksistä.

Julkisen rahoituksen hankintaa suunnittelevien yritysten osuudet ovat pienemmät kuin julkista rahoitusta edellisen 12 kk aikana hankkineiden yritysten osuudet ja julkisen rahoituksen hankintaa edellisessä kyselyssä suunnitelleiden yritysten osuudet. Lukujen perusteella julkisen yritysrahoituksen hankinta näyttäisi siten vähenevän seuraavan 12 kk aikana.

¹ *Julkisella yritysrahoituksella tarkoitetaan tässä yhteydessä Finnvera Oyj:n, Tekesin ja ELY-keskusten kautta yrityksille myönnettäviä lainoja, takauksia ja avustuksia, Finnveran/Vientiluoton vientitakuita tai muuta viennin rahoitusta, Teollisuussijoituksen ja Finnvera-konsernin pääomasijoituksia sekä muuta julkista rahoitusta, joka koostuu muun muassa kuntien myöntämästä rahoituksesta tai takuista.*

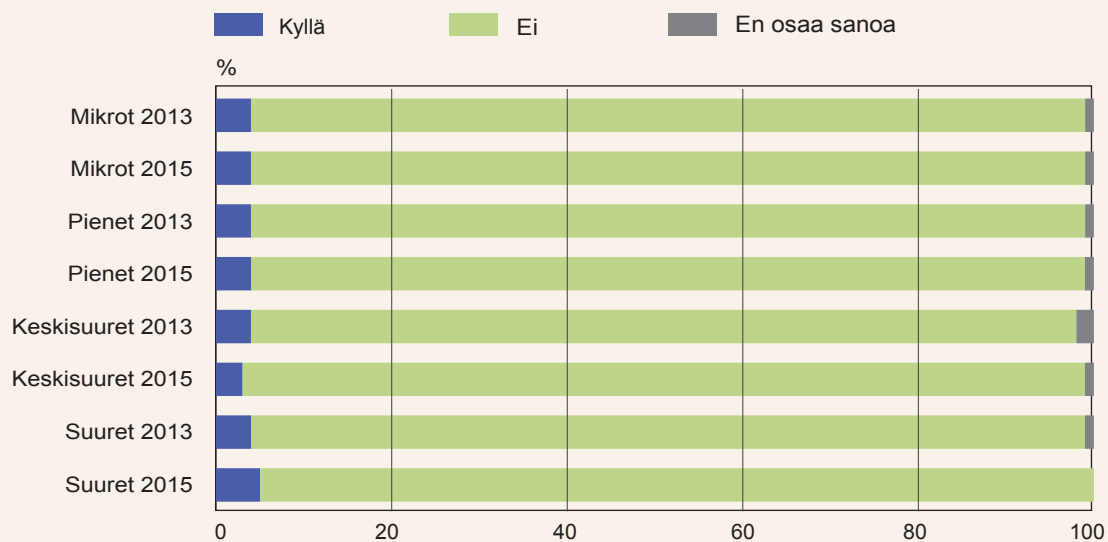
Kuvio 29.

Aiotteko hankkia uutta julkista rahoitusta?

Kuvio 30.

Onko yrityksenne saanut viimeisen 12 kuukauden aikana rahoitusta pääomasijoittajilta?

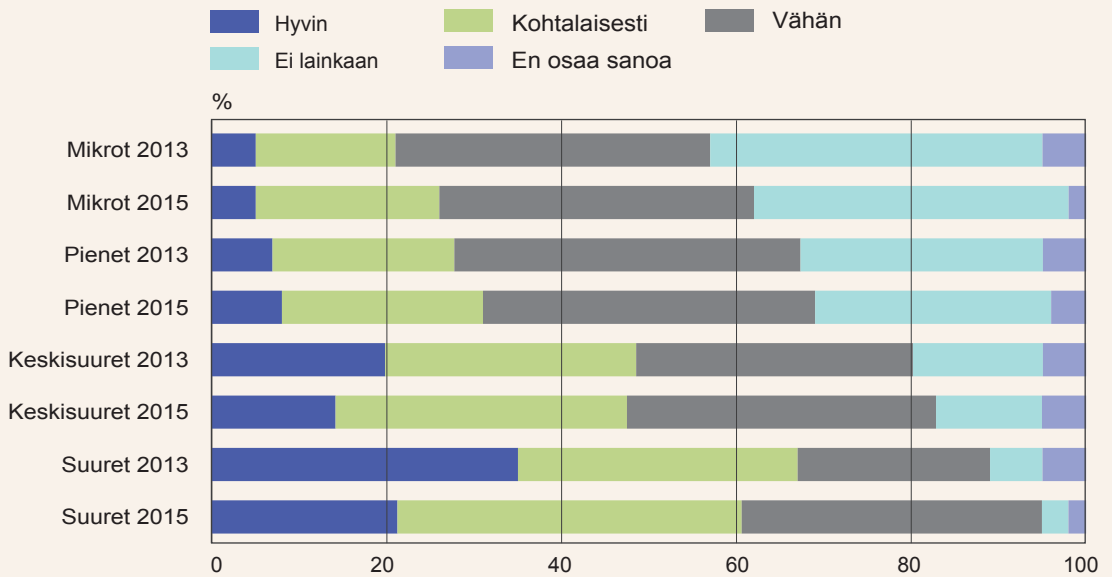
8. Pääomasijoitusrahoituksen käyttö

Pääomasijoitusrahoitusta hankkineiden yritysten osuus on ollut pitkäaikaisesti hyvin vakaa. Noin 4 prosenttia yrityksistä kaikissa kokoluokissa sai pääomasijoitusrahoitusta edellisen 12 kk aikana (kuvio 30).

Kun tarkastellaan pääomasijoitusrahoituksen suhteellista merkitystä rahoitusmuotona, pääomasijoitusrahoitusta saaneiden yritysten osuudet tulee suhteuttaa niiden yritysten osuuteen, jotka hankkivat jotain ulkoista rahoitusta edellisen 12 kk aikana. Näin vertailtuna vajaa viidennes kaikista ulkoista rahoitusta käyttäneistä mikroyrityksistä käytti pääomasijoitusrahoitusta. Muissa yrityskokoluokissa vastaavat osuudet olivat noin kymmenen prosenttia ja sen alle. Siten pääomasijoitusrahoitus oli suhteellisesti tärkeämpi rahoitusmuoto mikroyrityksille kuin niitä suuremmille yrityksille.

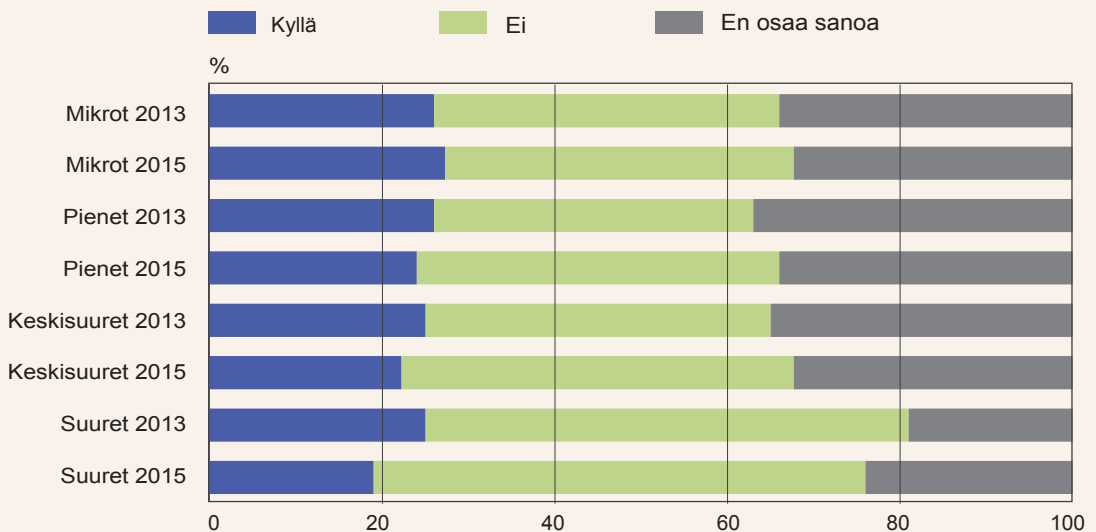
Kuvio 31.

**Kuinka hyvin yrityksessänne arvioinne mukaan tunnetaan
pääomasijoittajien tarjoamia rahoitusvaihtoehtoja ja -instrumentteja**

Kuvio 32.

**Uskotteko, että pääomasijoittajan osaamisesta ja kokemuksesta on
ollut tai voisi olla hyötyä yrityksellenne?**

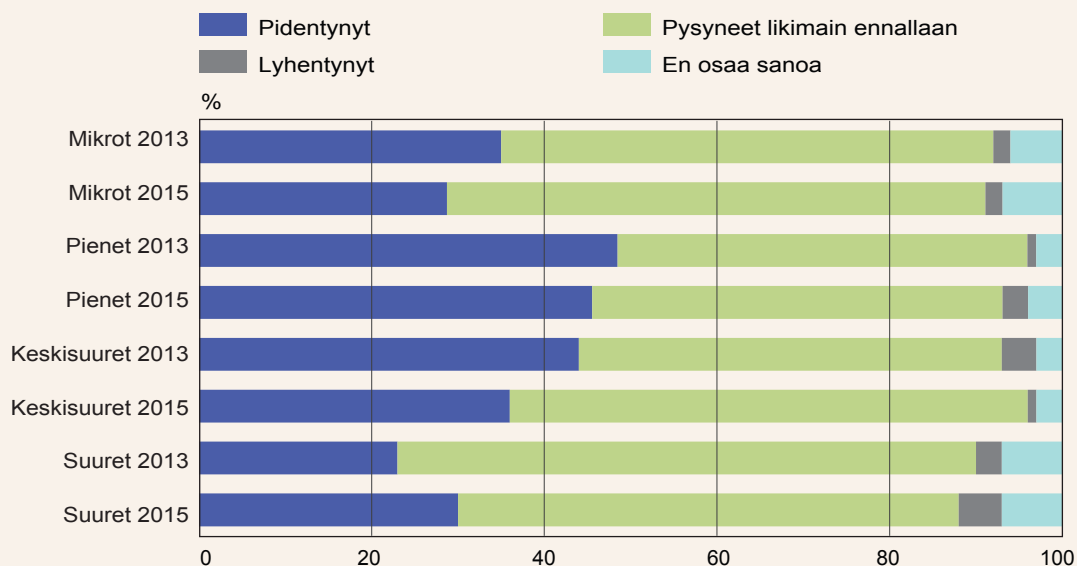

Kyselyn perusteella pääomasijoitusrahoituksen tunnettuus on heikentynyt keskisuurten ja suurten yritysten keskuudessa (kuvio 31). Näistä yrityksistä selvästi pienempi osuus kuin edellisessä kyselyssä arvioi tuntevansa pääomasijoittajien rahoitusvaihtoehtoja ja instrumentteja hyvin. Toisaalta niiden yritysten osuudet, jotka eivät lainkaan tunne pääomasijoittajien tarjoamia vaihtoehtoja, ovat myös supistuneet.

Usko keskisuurissa ja suurissa yritysten siihen, että pääomasijoittajien osaamisesta ja kokemuksesta voisi olla hyötyä yritykselle, on myös jonkin verran vähentynyt (kuvio 32).

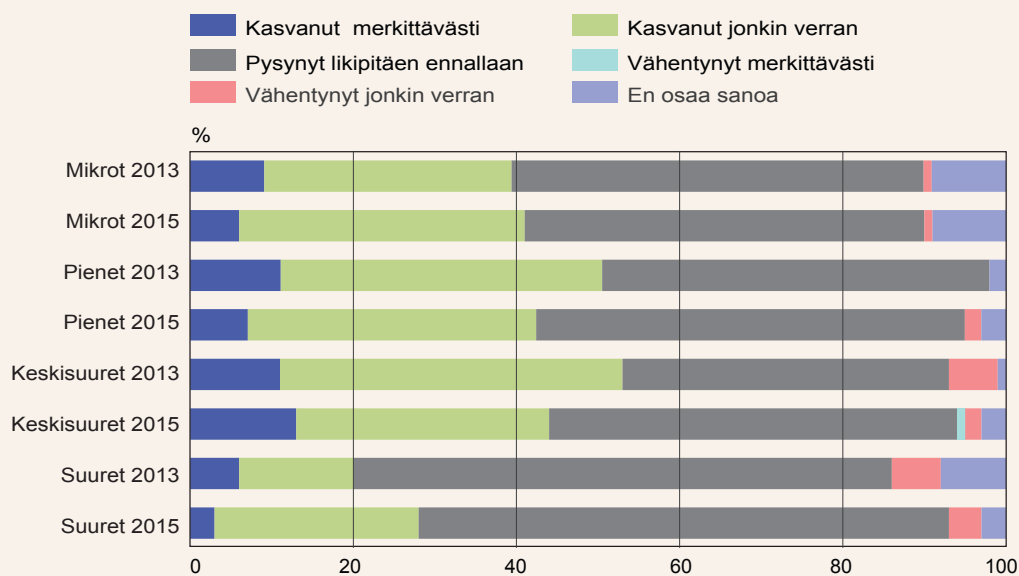
Kuvio 33.

Miten yritysasiakkaidenne keskimääräinen laskunmaksuaika on muuttunut viimeisen 12 kuukauden aikana?

Kuvio 34.

Kuinka maksuaikojen muutokset ovat vaikuttaneet yrityksenne rahoitustarpeeseen?

9. Asiakasyritysten laskunmaksuajat

Yritysten asiakkaiden keskimääräiset laskunmaksuajat näyttävät edelleen pidentyneen. Yrityksistä noin 30–45 % ilmoitti laskunmaksuaikojen pidentyneen (kuvio 33). Samoin kuin edellisessä kyselyssä, keskimääräisten laskunmaksuaikojen pidentyminen oli yleisintä pienissä yrityksissä.

Laskunmaksuaikojen pidentyminen on kasvattanut yritysten rahoitustarpeita. Yli 40 prosentilla mikro-, pienistä ja keskisuurista ja vajaalla 30 prosentilla suurista yrityksistä rahoitustarpeet kasvoivat joko merkittävästi tai ainakin jonkin verran maksuaikojen pidentymisen seurauksena (kuvio 34).

**Suomen Pankin
selvitykset ja raportit**

Suomen Pankki